

Susikurssista (Leena Vilkka)

***Tieteessä tapahtuu* -lehdessä 7/2000 on räpöstellty susikurssiani kielteiseen sävyyn. Yhtä hyvin kait siitä olisi voinut kirjoittaa myönteisestikin, kehua miten erinomaista on, että yliopistolla järjestetään susikurssi ja miten tärkeä aihepiiri - ympäristöfilosofia ja eläinten oikeudet - ylipäänsä on kyseessä. Ja miten upeaa, että joku Yliopiston kolkossa harmaudessa uskaltaa pitää kurssia sydänverellään, rakkaudesta susiin.**

Eiköhän siinä sivussa tullut opittua asiatietoakin suden ekologiasta ja filosofiasta sen yhden opintoviikon verran. Ja jos opiskelijoilta kysyttäisiin, he voisivat kertoa oman sanansa kurssin tunnelmista ja sisällöstä. Tällä kurssilla opiskelijat olivat tärkeässä roolissa - ei yksin opettaja. Kurssin luentopäiväkirjat kertovat toisenlaisesta totuudesta kuin *Tieteessä tapahtuu* -lehden lanseeraama käsitys kurssistani.

Jan Rydman on valinnut sävykseen asenteellisen kielteisyyden. Mitään tosiasiallista tietoa susikurssistani Rydmanilla ei ole. Tietonsa hän on ammentanut Hesarista ja laitosjuoruista. Filosofian laitoksen anonymi lähde "tietää", että ympäristöfilosofian kurssieillani olisi käynyt suojelupoliisikin tarkkailemassa oppieni laillisuutta. Hölynpölyä ja ilmeisesti pelkkää pahansuopaa juoruilua. Miksei voida puhua ja kirjoittaa kauniisti ja hyvää tarkoittavasti työtovereista, mistä ilkeily ja epäinhimillisuus yliopistomaailmassa?

Omassa tiedossani ei ole tämä suojelupoliisijuttu, milloin ja muka millä kurssillani. Ei ole ainakaan minulle esittäytynyt. Sen sijaan palomies kyllä osallistui susikurssilleni, ei sammutustehtävissä vaan aidosta kiinnostuksesta susiin. Kurssieilleni ovat toki tervetulleita kaikki kiinnostuneet ja esittäytyminen on aina korrekti tapa. Yliopiston salithan ovat julkisia paikkoja ja tietääkseni edelleen on voimassa pykälä, että näihin saleihin saa astua kuka vain kadunkulkija luentoja kuuntelemaan riippumatta onko Yliopiston kirjoilla vai ei.

Onneksi sentään Pentti Linkola (8/2000) nousi puolustamaan susikurssiani, nostaen esiin myös omiaan ja Eero Paloheimon ansioita ympäristöfilosofian saralla. Kuitenkin Linkolankin mielestä Ritva Liikkasen kirjoitus Hesarissa susikurssistani oli hullunkurista luettavaa susiasiamiehineen ja suden oikeuksineen.

Varmaan ensimmäiset puheet naisten ja lastenkin oikeuksista ovat kuulostaneet naurettavilta. Ilmeisesti pätee vielä edelleenkin se, että yleisellä tasolla kyllä saa puhua näiden oikeuksista. Mutta jos joku ottaa yksilötasolla näihin kantaa, tasa-arvon vaade muuttuukin yllättäen ei-vakavasti otettavaksi asiaksi. Ei minusta retiisin oikeudettomassa asemassa ole mitään hauskaa.

Eläinten oikeuksista ja luonnon itseisarvoista puhutaan jo yleisellä tasolla. Tähän kehitykseen tunnustan toki ylpeästi olevani itsekkin syypää tutkimus- ja opetustyöni sekä yhteiskunnallisen toimintani myötä (olen muun muassa pitänyt ympäristöetiikka- ja eläinoikeuskursseja Helsingin yliopistolla vuodesta 1989 alkaen!)

Mielestäni on jo aika soveltaa näitä uusia eläin- ja luonto-oppeja myös susia koskevaksi. Susikurssini ydin oli hahmottaa sutta erilaisista eläin- ja luontokäsityksistä käsin painottaen eläinoikeudellista susinäkemystä ympäristöetiikan ja syväekologian oppien mukaisesti. Mistään sen mystisemmästä ei susikurssillani ollut kyse.

Jatkoa saamme keväällä opiskelijoiden omasta aloitteesta. Kokoonnumme maanantai-aamuissa opintopiirissä pohtimaan länsimaista eläinkuvaa ja ihmisen suhdetta eläimiin filosofisista ja yhteiskuntatieteellisistä näkökulmista.

Kirjoittaja on ympäristöfilosofian dosentti.